

Den 31 juli 1876 blev derfor en sejrns dag i Mern. Men dommens præcedens samtidig en stor sejr for hele brugsforeningsbevægelsen på landet i Danmark.

Ildebrand i Brugsen!

En revyvisse om byens elendige brandsprøjte og om "Husholdningsforeningens" gamle rønne, der brændte lige til grunden i 1896:

*Ded er det bare sprøjt
den dur' sku' et' en døjt
ded gamle monstren er opalidt
og med hjertet er' ed skidt!*

Og om den projekterede nye skole, indviet 1906:

*Vort sogneraad vil bygge
en skole ny og stor,
men der vist ikke mange der
på så' en tingest tror -
Nej! 4. Frederiks skole
den ka' sku' godt gå an
Ja, Gud'ske lov den ej gik med
ved sidste ildebrand.*

På grund af den brand blev der bud efter Mern håndværkerne. Måske var det af skræk for en ny ildebrand? Det ved vi ikke, men på tomterne af de gamle fæstehuse rejstes på samme tid en kreds flotte, nye, grundmurede og teglhængte huse, der kom til at danne et mindre købstadstov, og det lige rundt om de gamle landsbysten, der stadig lå i en krods om majtræet foran "Forbrugsforeningen", den senere "Købmandsgaard".

Der var også et behov for en bedre skole til de flittige håndværkere og de øvrige indbyggere. Det fortælles fra denne tid, at murersvendens Frandsen med en lærling var i gang med at mure en skorsten i byen. Da de var nu nået til loftshøjde og mesteren havde sagt at skorstenen skulle hælde 20 grader tog svenden et henkøgnings termometer holdt det på skorstenen og råbte: *Hold da kæft knægt den er over 22 grader!* Og så murede de to trygt videre.

*Postkort fra Mern Torv, 1903,
med bystenens og majtræet.
I baggrunden er det Forbrugs-
foreningen.*

*Den tekniske skole var 1900-
01 i pøgeskolen - forskolen.
(foto 1865).*

*Merns første Håndværke-
formand,
Kæremager, Jens Larsen,
„Smørhullet" i Mern*

*Foreningens første revisor:
herover gartner, Emil Jørgen,
herunder lærer K. Nielsen,
Mern.*

Nytænkning i organisation og uddannelse ved århundredskiftet;
Mern Håndværkerforening stiftes.

Fra den gamle protokol:

"Ved en Forsamling af håndværkere i Merns Forsamlingshus d. 15. Okt. 1899 blev det besluttet at oprette en Haandværker Forening for Mern & Omegn.

Et udkast til Vedtægter til Foreningen blev vedtaget, med en Ordlid som Vedhæftede viser... (mangler)

Der foretages valg af Bestyrelse og Revisorer.

Bestyrelse:

Snedker Niels Peder Rasmussen, Sdr. Mern,
Skomager Rasmus Rasmussen " "
Kæremager Jens Larsen " "
Murer Terkel Lars Andersen, Ndr. Mern,

5 underskrifter...

*Jens Peter Nielsen, Høvdingsgaard,
Emil Jørgen, Gartner,
K. Nielsen, Lærer*

Fyrbøder Jens Peter Nielsen, Høvdingsgaard.

Revisorer:

Lærer Kristian Nielsen, Sdr. Mern
Gartner Emil Jørgen, Ndr. Mern

Den 17. oktober 1899 afholdt bestyrelsen konstitutionerende møde.

Til formand valgtes:

kæremager Jens Larsen, Sdr Mern.

Til kasserer:

Fyrbøder, Jens Peter Nielsen, Høvdingsgaard.

Det vedtoges at anskaffe 2 tegnelamper samt lade trykke 200 love og 200 medlemskort. Endvidere vedtoges, at foreningen abonnerer på Haandværkerbladet, Industritidende, Arkitekten samt "Klods Hans", og at snedker Rasmussen besørger bladene fremlagt i lokalet, og efter læsning igen samlet.